

LUMEN 2026 po raz pierwszy dla całej Europy Środkowo-Wschodniej

17–18 listopada 2026 r. w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbędzie się 12. edycja konferencji LUMEN. Po raz pierwszy ma formułę międzynarodową i jest adresowana do uczelni z całej Europy Środkowo-Wschodniej.

Dlaczego właśnie teraz?

Programy doskonałościowe, w Polsce z Inicjatywą Doskonałości na czele, działają już na tyle długo, że ich efekty widać w danych. Jednocześnie trwają negocjacje kolejnego budżetu UE i następnego programu ramowego w zakresie badań. Od nich zależy, czy region pozostanie beneficjentem mechanizmów wyrównawczych, czy stanie się pełnoprawnym uczestnikiem konkursów o doskonałość. Decyzje podjęte w najbliższych latach przesądzą o tym, gdzie uczelnie regionu znajdą się za dekadę.

Pięć wyzwań, wspólnych dla całego regionu

- **Finansowanie.** Kluczowe pytanie brzmi nie „ile”, ale „w jakim trybie”: przez alokację czy przez konkurencję. Przygotowania trzeba zacząć, zanim programy zostaną ogłoszone.
- **Demografia.** Roczники się kurczą, więc umiędzynarodowienie rekrutacji staje się warunkiem utrzymania skali. Region ma mocną ofertę, czyli dobrą jakość kształcenia przy niższych kosztach i w granicach UE. Promuje ją jednak słabo i każda uczelnia robi to w pojedynkę.
- **Od liczby publikacji do ich wpływu.** O tej zmianie zdecydują nie przepisy, ale tempo, w jakim uczelnie przeniosą ją do własnych zasad zatrudniania, awansów i podziału środków.
- **Dobrze zaprojektowana dydaktyka zdalna i AI.** Kształcenie online zaplanowane od początku do takiej formy, a nie improwizowane, to osobne narzędzie, które poszerza dostęp do studiów. Sztuczna inteligencja pomaga indywidualizować naukę i wcześniej wychwytywać ryzyko rezygnacji. Wymusza też nowe sposoby sprawdzania efektów uczenia się.
- **Cyfryzacja procesów wewnętrznych.** Mniej efektowna, ale codziennie odczuwalna. Mniej papieru i ręcznej sprawozdawczości to więcej czasu na badania i dydaktykę. Do tego przejrzyste procedury, które budują zaufanie do uczelni.

Razem, nie osobno

Doskonałość naukowa wymaga skali: infrastruktury, konsorcjów i wspólnych szkół doktorskich. Żadna uczelnia w regionie nie osiągnie jej sama, ale łączny potencjał regionu dorównuje dużym systemom zachodnim. Uczelnie regionu bardziej różnią się między sobą niż region jako całość różni się od Europy Zachodniej. Dlatego najwięcej można się nauczyć z porównania z sąsiadem, który działa w podobnych warunkach.

Dobry przykład mamy pod ręką. Przed 2004 rokiem obawiano się, że wejście do UE zepchnie polskie instytucje na margines. Stało się odwrotnie: integracja zbudowała ich pozycję. To samo działa dziś na poziomie uczelni. Współpraca wzmacnia konkurencyjność, a nie ją osłabia.

Co w programie?

- **Dzień 1: Climbing with Purpose.** Rankingi, polityka publiczna i strategia regionalna.
- **Dzień 2: Building Tomorrow.** Infrastruktura badawcza, otwarta nauka, transformacja cyfrowa i doświadczenie studenta.
- Panel o przyszłości finansowania badań z udziałem przedstawiciela Komisji Europejskiej. Uczestnicy będą mogli zadać pytania stronie, która decyduje o warunkach, zanim zapadną rozstrzygnięcia.
- Panel o szkolnictwie wyższym Ukrainy w czasie wojny, przygotowany z Fundacją Rektorów Polskich.

Partnerami programowymi są Times Higher Education i Fundacja Rektorów Polskich, a patronem Ośrodek Przetwarzania Informacji. Wspierają nas także organizacje międzynarodowe zajmujące się otwartą nauką i infrastrukturą badawczą.

Premiera: THE World University Rankings – CEE Spotlight Edition

Podczas gali poznamy wyniki pierwszej edycji regionalnego zestawienia przygotowanego przez Times Higher Education. To nie jest osobny ranking ani „tabela pocieszenia”. To spojrzenie na dane, które uczelnie już przekazują, ale w skali, w której różnice między nimi są czytelne. Pokazuje, w czym uczelnia wyprzedza regionalne otoczenie, a gdzie od niego odstaje. Taką informację można wykorzystać w praktyce.

Zapraszamy

Spotkajmy się w Krakowie 17–18 listopada. Nie po to, by rozmawiać o miejscach w tabeli, ale o tym, co uczelnie regionu z tego wyniosą. Odpowiedź na pytanie o miejsce Europy Środkowo-Wschodniej w europejskiej nauce nie powstanie w jednej uczelni ani w jednej stolicy. Powstanie tam, gdzie region usiądzie razem.

Więcej informacji na stronie internetowej Konferencji LUMEN 2026 – www.lumen2026.com